

מהי המעבדה הפתוחה?

- שיתוף פעולה ייחודי בין האוניברסיטה העברית לבין מוזיאון המדע ע"ש בלומפילד בירושלים.
- במעבדה הפתוחה אנו חוקרים כיצד ילדים מבינים את העולם, כיצד הם מתפתחים, לומדים, מתקשרים ורוכשים שפה.
- המעבדה הפתוחה היא הזדמנות עבור כל משפחה המבקרת במוזיאון ללמוד על עולמם של ילדים, לדבר עם חוקרים ולהשתתף במחקר מדעי קצר, חוויתי וכמובן נושא פרסים!

התפתחות אמפתיה וסימפתיה / ליאור אברמזון, פרופ' אריאל כנפו

כלומר: כבר מגיל 5, ילדים מושפעים מהמצב הכללי של ילד אחר, גם כאשר מצב זה שונה מהרגש הקונקרטי שהוא חש באותו רגע. כמו כן, מצאנו הבדל בין קבוצות הגיל לאחר צפייה בסרטון עם סוף ניטראלי: ילדים בני 5-6 דיווחו על רמות עצב נמוכות, בדומה לרמת העצב לאחר סרטון עם אירוע משמח, אך ילדים בני 7 ומעלה דיווחו על רמות עצב גבוהות, כמו לאחר סרטון עם אירוע מעציב. ניתן להסיק מכך כי בהיעדר סיטואציה רגשית קונקרטית, ילדים קטנים מרגישים פחות סימפתיה כלפי המצב הכללי של אדם אחר לעומת ילדים גדולים יותר.

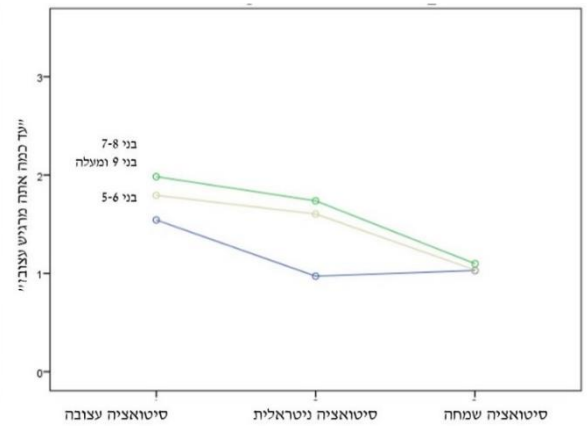
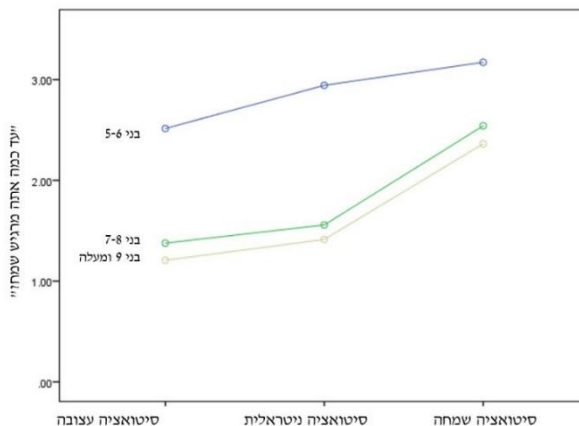
זהו מחקר ראשוני בלבד. כעת, עלינו להבין את התופעה טוב יותר- ממה ההבדלים בין הגילאים נובעים? עד כמה ילדים (בעיקר הקטנים) מבינים את הסיטואציות המורכבות הללו, והאם ניסיון קודם (שנצבר עם הגיל) משפיע על תחושותיהם של הילדים? בניסויים הבאים שלנו נבחן את כל השאלות האלו, ונעדכן בתוצאות בגיליון הבא.

בניסוי חדש במעבדה הפתוחה רצינו לבדוק מתי, לאורך הילדות, נוצרת הפרדה בין סימפתיה לאמפתיה. שערנו שילדים קטנים, יחוו יותר אמפתיה כלפי מצבו הרגשי הקונקרטי של ילד אחר. לעומתם, שערנו שילדים גדולים יחוו יותר סימפתיה כלפי המצב הכללי של אותו ילד.

156 ילדים מגילאי 5 ומעלה צפו בסרטונים על ילדים שחווים קושי כללי כלשהו. בנוסף, כל אחד מהסרטונים הסתיים במאורע שמח, ניטראלי או עצוב. לאחר כל סרטון שאלנו את הילדים עד כמה הם מרגישים שמחים ועד כמה הם מרגישים עצובים.

בכל קבוצות הגיל הילדים חשו יותר עצובים לאחר סרטון עם אירוע מעציב, ויותר שמחים לאחר סרטון עם אירוע משמח. כלומר: ילדים חשים אמפתיה כלפי מצבו הרגשי הקונקרטי של ילד אחר.

בנוסף, לאחר צפייה בסרטון עם סוף משמח, לפחות מחצית מהילדים בכל הגילאים דיווחו שהם מרגישים לפחות 'קצת עצובים'.

שינוי בימי הפעילות שלנו

זמני פעילות המעבדה הפתוחה בחודשים הקרובים:
 ימי רביעי בין השעות 15:30-18:00
 ימי שישי בין השעות 10:30-14:00

תודה ל-1273 המשתתפים שלקחו חלק בשלל המחקרים שלנו במהלך 2017! מחכים לראותכם שוב במעבדה הפתוחה

אמפתיה

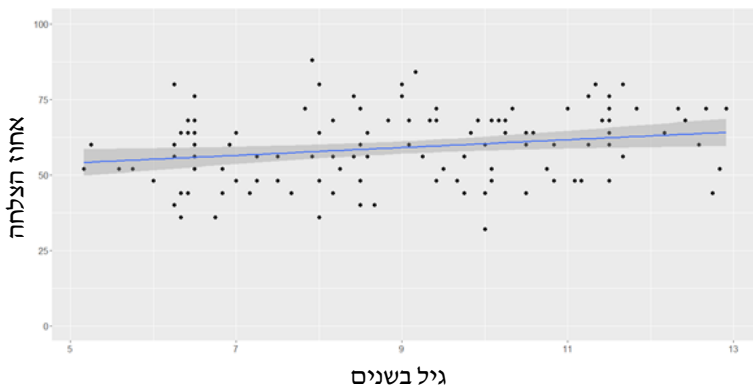
למידה סטטיסטית של צלילים לא שפתיים:

מחקר התפתחותי / אמיר שופאניה, פרופ' ענבל ארנון

האם ההבדל הזה הוא בגלל ראייה מול שמיעה, או אולי בגלל שאחד הוא שפתי והשני לא? במחקרים החדשים ניסינו להכריע בסוגיה זו. הילדים התבקשו ללמוד או רצף של תמונות של חפצים יומיומיים (למשל: כדור, כיסא, נעל) או רצף של קולות יומיומיים שאינם שפתיים (למשל: נביחה, טריקת דלת, קרקור, כדור מקפץ). בשני המחקרים ראינו שיש שיפור עם הגיל: ילדים גדולים יותר הצליחו טוב יותר, בדומה לדמויות חייזרים. לכן, נראה שחוסר השיפור עם הגיל בלמידת שפת החייזרים נובעת מכך שהיא שפתית ולא מאחר והיא משמיעה.

למידה סטטיסטית היא מנגנון למידה המאפשר לנו לזהות תבניות החוזרות על עצמן בסביבה והוא קיים כבר בינקות. מנגנון זה נחקר רבות בקרב מבוגרים ותינוקות, אך כמעט שלא נערך עליו מחקר התפתחותי.

במעבדה הפתוחה ערכנו כבר כמה מחקרים התפתחותיים על למידה סטטיסטית שזכו לפרסום, ובשנה האחרונה נערכו במעבדה הפתוחה שני מחקרים חדשים בנושא למידה סטטיסטית בקרב גילאי 5 עד 13. במחקרים הקודמים הילדים התבקשו ללמוד רצף של דמויות חייזרים או את שפת החייזרים שלנו. מצאנו כי יש שיפור עם הגיל בלמידה של רצף תמונות החייזרים, אך לא בלמידה של שפת החייזרים.

צילום: אבי חיון

"ניסוי המחקרים" ומושג ההוגנות אצל ילדים / ד"ר שהם חשן-הלל

בתודשים האחרונים השתתפו במעבדה הפתוחה ילדים בני 4 עד 9 בניסוי החוקר התפתחות של נדיבות והוגנות. בניסוי הצגנו לילדים מספר אי זוגי של פרסים - חמש מדבקות. להם שיש לנו שתי מדבקות בשבילם, שתי מדבקות בשביל ילד אחר שגם הוא הגיע באותו יום למוזיאון, ונותרה לנו מדבקה אחת נוספת. שאלנו אותם לגבי המדבקה הנוותרת. קבוצה ראשונה של ילדים נשאלה מה הם מעדיפים **שאנחנו** נעשה עם המדבקה – ניתן אותה לילד השני או נזרוק אותה לפח. רובם המכריע העדיף שנזרוק אותה לפח – משיקולי הוגנות ושוויון. קבוצה שניה של ילדים נשאלה שאלה מעט שונה – הם התבקשו להחליט **בעצמם** האם להעניק את המדבקה הנוספת לילד האחר או לא לזרוק אותה לפח. כאן, יותר ילדים בחרו לתת את המדבקה הנוספת לילד האחר, למרות שהדבר יעמיד אותם בעמדת נחיתות יחסית.

התוצאות האלו מחזקות את התיאוריה שלנו, לפיה כאשר ילדים בוחרים בעצמם כיצד לחלק משאבים, הם פחות מוטרדים מחוסר הוגנות ("אם אני נתתי לו יותר, זה הוגן") ולכן יכולים לגלות נדיבות. לעומת זאת, כשגורם חיצוני (הורה, מורה) עורך את החלוקה, שאלת ההוגנות היא מטרידה ביותר. מצאנו גם שמגמה זו מתחזקת ככל שהילדים גדלים, ושלאחר הבחירה, הילדים שבחרו לתת את המדבקה הנוספת לילד האחר, גם מביעים שביעות רצון מבחירתם.

ממצא מעניין נוסף שגילינו: ככל שילד מספר גדול יותר של אחים, וככל שהוא צעיר יותר לעומת אחיו, כך הוא נוטה יותר שלא לתת את המחק לילד האחר, ומעדיף לזרוק אותו לפח. דפוס זה מציע כי ילדים למשפחות בהן ילדים רבים יותר, עסוקים יותר בנושאים של חלוקה הוגנת ושוויונית, ומוכנים להקריב יותר משאבים על מנת לשמור על השוויון.

צילום: אבי חיון

ביקרתם במעבדה ונהניתם? יש לכם הצעות ורעיונות למחקר? נשמח לשמוע מכם!

לפרטים נוספים, בקרו באתר האינטרנט שלנו:
<http://arnonlanguage.com/livinglab>
 או כתבו לנו מייל:
thelivinglabjerusalem@gmail.com